SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 108. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JUNE 9, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЧЕРВНЯ 1988 Ч. 108. РІК XCV.

В ЛОНДОНІ ПОСВЯЧЕНО ПАМ'ЯТНИК КНЯЗЕВІ ВОЛОДИМИРОВІ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Митрополича канцелярія). — У Лондоні, Англія, в неділю, 29-го травня ц.р., відбулось посвячення пам'ятника св. князю Володимирові. На цю історичну вже подію злетілось-з'їхалось 8-9,000 українців не тільки з Европи, а й з Америки та Канади.

Акт посвячення довершили первоієрархи обох Українських Церков, Митрополити Мстислав і Мирослав, яким співслужили Єпископ Михаїл Гринчишин з Парижу та священики обох віровизнань.

Блаженніший Митрополит Мирослав промовив після відчитання Св. Євангелія, а Блаженніший Митрополит Мстислав закінчив Молебень молитвою за Україну, яка закінчується благанням: „З'єднай нас усіх в єдину, велику, Христову сім'ю, щоб всі ми, як брати, славили величне Ім'я Твоє... та очисти нас у Тисячоліття Твоєї опіки над народом українським від усього лукавого, що зневажає людину та обезцінює її".

Слово Владики Мстислава кількатисячна громада покрила співом „Ще не вмерла Україна" та зворушливими оплесками на його честь.

В Едмонтоні відзначають 1000-річчя Християнства

Едмонтон, Альта. — Тут в неділю, 12-го червня ц.р. відбудеться великий концерт з приводу 1000-річчя Християнства в Україні, на якому будуть виведені два твори українських сучасних композиторів — Валерія Кикти концерт для оркестри на тему українських колядок і веснянок, і Мар'яна Кузана — ораторія „Неофіти", світова прем'єра якої була в Ню Йорку на концерті для відзначення 1000-річчя Християнства в лютому ц.р. у Лінкольн Центрі.

Концерт в Едмонтоні відбудеться в Ювілейній авдиторії, 8700-114 вул. о год. 7-ій вечора. В концерті візьме участь як почесний гість композитор М. Кузан, що приїжджає на це свято з Франції.

Диригентом концерту є маестро Володимир Колесник, грає симфонічна оркестра Едмонтону, співає хор „Дніпро" під керівництвом Марії Дитиняк, нарратором є Нестор Петрів, а солістами Лілея Волянська, сопрано, Ганна Колесник, меццо-сопрано, Леррі Бенсон, тенор, Ярема Цісарук, бас-баритон.

Рівночасно в червні відбуваються в Едмонтоні дві ретроспективні виставки мистця Якова Гніздовського. Одна із них, що триватиме продовж червня в Мистецькій галерії Едмонтону, буде відтак через цілий рік переїжджати до інших міст Альберти. Другу виставку влаштовує Українсько-Канадський Архів-Музей Альберти і вона відбувається між 10-им і 19-им червня ц.р. На святочному відкритті 10-го червня була присутня дружина покійного мистця Стефанія Гніздовська.

В Менор коледжі можна набути записи симпозіюму

Дженкінтавн, Па. — З Менор джуніор коледжу повідомляють, що можна набути зорові і звукозаписані тасьми із симпозіюму п.н. „Навернення України — безперервна історія", який відбувся в коледжі з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. Кошти тасьми: відеотейп (VNS) 20 дол., озвучена касетка — 10 дол. Ціни включають поштову пересилку.

Тасьми можна замовляти поштою, пересилаючи чеки виписувати на: Manor Junior College, Campus Ministry, Fox Chase Rd., and Forrest Ave., Jenkintown, Pa. 19046.

На тасьмах записані три доповіді виголошені під час симпозіюму: д-ра Ігроря Мірчука — „Навернення України історична підстава", Андрія Чировського — „Традиція української духовости", і о. Джорджа Еппелярда — „Куди ми прямуємо звідсіля?" Презентації сполучують важливі історичні інформації, унікальну візію української католицької духовости і перспективи Української Церкви.

Симпозіюм подав вступ до українського християнства та дав нагоду учителям виховникам, мирянам і загальній публіці поглибити їхнє розуміння ролі християнства у їх особистому житті.

На симпозіюм прибули гості з Пенсильванії, Ню Джерзі, Ню Йорку і Південної Дакоти.

ДОПОВІДЬ Д-РА Я. БІЛІНСЬКОГО

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук в ЗСА влаштовує у своєму приміщенні, 206 Захід 100-та вул., о год. 2-ій по полудні, в неділю, 12-го червня ц.р., доповідь д-ра Ярослава Білінського п.н. „Стан Української Православної Церкви в УССР".

УКРАЇНЦІ З ГРЕКАМИ СВЯТКУВАЛИ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Ню Йорк (Р. Голіят). — Тут в суботу, 4-го червня ц.р., у грецькій катедрі св. Трійці, 74-та вулиця Схід, о год. 3-ій по полудні, Архиєпископ Яковос, екзарх і заступник Вселенського Патріярха Димітріоса, Єпископ Ісая, канцлер Архиєпископа Яковоса, Владика Всеволод, єпископ Української Православної Церкви в Америці, яка належить до юрисдикції Владики Яковоса, Владика Антоній, єпископ Української Православної Церкви в ЗСА, духовенство і диякони тих церков, Владика Василь Г. Лостен, єпископ Стемфордської епархії Української Католицької Церкви в ЗСА; о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій Стемфордської епархії УКЦеркви, ігумен і парох церкви св. Юра в Ню Йорку; о. митрат Матвій Берко, канцлер Лостена, ряд священиків і дияконів Стемфордської епархії, взяли участь у відправі Соборного Молебня в намірені українського народу з нагоди Тисячоліття Хрищення України.

Відправа Молебня в грецькій катедрі св. Трійці. Справа — Владики Всеволод і Антоній. Зліва на почесному місці — Владика Яковос.

(Фота: Р. Голіят)

Архиєпископ Яковос, у своїй проповіді, говорив про 1000-ліття Христової Церкви в Україні, яка сильно пов'язана з духовістю грецького народу, тому, що Україна прийняла своє християнсво з Візантії-Греції. Він закликав український нарід, який живе по всіх континентах світу, до єдности.

З нагоди українських святкувань Тисячоліття Хрищення України, Владика Яковос передав благословення українському народові від Патріярха Димітріоса.

Слід відмітити, що Патріярх Димітріос відмовився брати участь у московських святкуваннях Тисячоліття Хрищення Руси-України й не вислав до Москви свого представника.

Владика Всеволод, дякував Архиєпископові Яко-

(Закінчення на стор. 3)

Релігійні дисиденти закликають церкву осудити Сталіна

Москва. — Виступаючи на пресовій конференції, влаштованій у приватній московській квартирі, священик-дисидент Глеб Якунін передав західнім кореспондентам копію листа, що його група релігійних активістів надіслала голові Російської Православної Церкви патріярхові Піменові.

Автори листа вимагають, щоб церква відмовилася від своїх попередніх вихвалянь Сталіна і осудила його злочини. У 1949 році церковні ієрархи звернулися до Сталіна з поздоровленням з приводу його 70-річчя, причому послання було написано в такому тоні, що його можна було прирівняти до спроби канонізації Сталіна як святого. „Церква буде вічно вдячна Вам за Ваше уважливе ставлення до її потреб", — писав Сталінові тоді патріярх Алексій.

Дисиденти вимагають, щоб тепер, коли в Совєтському Союзі по заслугах оцінена негативна роля Сталіна в історії держави і народу, Церква перервала мовчанку і ясно висловила своє ставлення до особи і діяльности диктатора.

Кілька місяців тому о. Глеб Якунін закликав 77-річного патріярха Пімена зрезигнувати зі свого поста, уступити місце більш молодому і енергійному церковному діячеві, який міг би впровадити нові ідеї в релігійне життя. За критичні висловлювання на їх адресу церковні власті заборонили в 1966 році о. Г. Якунінові відправляти Богослуження. Лише в серпні минулого року Г. Якунін, який відбув перед тим термін ув'язнення у тюрмі і таборі, дістав нарешті невелику парафію під Москвою.

Релігійні дисиденти у Москві осудили також підбір делегатів на Помісний собор, що відбувається у ці дні в Загорську, і надзвичайно пишні церемонії на честь „Тисячоліття Хрищення Руси". „Церемонії, які будуть проводитися у Большому театрі, можуть перетворитися в помпезну театральну показуху", — сказав Г. Якунін.

В іншій московській квартирі коло 100 релігійних активістів, які приїхали з різних міст країни, приступили до проведення неофіційного триденного семінару, присвяченого проблемам релігійного життя в Совєтському Союзі.

В Римі оголошено, що кардинал Агостіно Касароли, який вважається другою людиною у Ватикані після Папи Івана Павла II, передасть Михаїлові Горбачову особисте послання від голови Католицької Церкви.

В КИЄВІ ВШАНУВАЛИ ВЕЛЕТНІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Київ. — З столиці України прийшла вістка, що там 17-го квітня, у Провідну неділю, Український Культурологічний Клюб (УКК) влаштував поминки на могилах діячів української культури, що спочивають на Байковому цвинтарі.

Близько 30 членів клюбу зібралися на заздалегідь упорядкованій могилі історика Михайла Грушевського, поклали вінки та китиці квітів, пасочку зі свічками, крашанки та відмовили молитву.

Це було, мабуть, перше публічне вшанування великого історика після останньої світової війни на його могилі. Досі приходили до неї лиш одиниці з-поміж киян чи закордонних відвідувачів, які боялися виявляти публічні жести пошани покійникові, бо часто хтось слідкував за ними.

Шанувальники з УКК відвідали також могили спочилих письменників і поетів Лесі Українки, Бориса Грінченка, Івана Нечуя-Левицького, історика Володимира Антоновича, композитора Миколи Лисенка, мистця-графіка Григорія Нарбута та артистки Марії Заньковецької.

Як подають туристи, що останнім часом побували в Україні, чимало киян знали про цю ініціятиву УКК. Оповідають, що прокуратура пробувала припинити це вшанування, намовляючи організаторів від цього втриматися. Нікого не затримано на допити, хоч в день поминок учасників на цвинтарі оточував „невідступний ескорт". Але, як оповідають, „ніхто не перешкодив поклонитися славним предкам".

Помер І. Голик, секретар 123-го Відділу УНС

Скрентон, Па. (с.г.). — В понеділок, 6-го червня 1988 року, після важкої недуги, тут на 74-му році життя помер св. п. Іван Голик довголітній секретар 123-го Відділу УНСоюзу і прикладний громадянин.

І. Голик народився 1914 року в Зарубенцях біля Скалату в Західній Україні, де весь час був активним в суспільно-громадській праці. Україну покинув в часі воєнної хуртовини, коротко задержався в Західній Німеччині, а відтак 194 року із родиною прибув до Америки й поселився в Скрентоні, де став членом 123-го Відділу УНСоюзу. Він мав замилування, будучи членом Управи, а вкінці був обраний секретарем і на тому пості працював повних 30 років. Після того секретарство перебрала дружина Софія. Слід згадати й те, що від заложення Окружного Комітету в Скрентоні І. Голик весь час належав до Управи, а відтак п'ять років був головою Округи. Покійний під кожним оглядом був заслуженим фратерналістом, був добрим організатором нових членів, кількакратно був нагороджений відповідними плякатами, як також належав ол Союзових Клюбів. Він багато разів був делегатом на конвенції УНСоюзу.

Покійний залишив в смутку дружину Софію, доні Марію з мужем і двома дітьми Ольгу з мужем і трьома дітьми, синів Романа з дружиною і двома дітьми і Петра. Залишив родину в Україні, приятелів та велику союзову родину в Америці й Канаді.

Панахида була відслужена в середу, 8-го червня, а похоронні відправи відбудуться в четвер, 9-го червня, перед полуднем в церкві св. Володимира в Скрентоні.

М. Дукакіс виграв дальші передвибори

Джерзі Сити, Н. Дж. — Демократичний кандидат на президента Майкел Дукакіс виграв великою більшістю голосів передвибори в стейті Ню Джерзі, які відбувалися у вівторок, 7-го червня ц.р. У порівнянні із своїм суперником Дж. Джексоном М. Дукакіс отримав два рази стільки голосів, як це показують перші звідомлення. У них бачимо, що М. Дукакіс отримав 64 відсотки голосів, а Дж. Джексон 31 відсоток.

Не менше успішними були для Дукакіса передвибори в Ню Мексико і Каліфорнії, де він також дістав велику більшість голосів і тим може бути вже тепер певний своєї номінації на кандидата демократичної партії, бо має відповідну кількість делегатів, що поставлять його на це місце.

Тепер, коли це місце вже для Дукакіса запевнене, розпочинається друга частина боротьби за політичну перемогу. М. Дукакіс мусить вирішити чи він запропонує пост заступника президента негритянському проповідникові Дж. Джексонові. Як це дає до зрозуміння Джексон, переговори із ним в цій справі будуть дуже важкі, а їх вислід невідомий, бо немає ніяких правил, в який спосіб кандидат на президента добирає собі співробітника.

Коли йдеться про кандидата для республіканської партії Джорджа Буша, то він ніде у передвиборах не має конкуренції, однак загальні опитування виказують, що Дукакіс може перемогти у виборах. Дж. Буш, хоча виграє без перешкод передвибори, також не має ще поважного співкандидата і це послаблює його позицію. Але хоча передвибори і численні політичні зібрання обговорюють питання хто буде черговим президентом, то правду кажучи, ані один із них не уважається сильним кандидатом, як це виказують досі опитування серед виборців і тому вони будуть мусіти ще сильно працювати над тим, щоб здобути собі симпатії серед членів одної і другої партії, а головно серед виборців.

В Україні виходить новий католицький журнал

Джерзі Сити, Н. Дж. — Від початку цього року Комітет Захисту Української Католицької Церкви став видавати новий журнал, щоб відповісти на потреби мирян поза „Хронікою Католицької Церкви", що дійшла до числа 31.

Новий „Християнський Голос" поставив собі за завдання повідомляти про життя парафій та різні активності парафіян, поміщувати статті на різні актуальні церковні теми. Перше число містить під рубрикою „До тисячоліття християнства в Україні", запрошення до Папи відвідати Україну з нагоди Тисячоліття Християнства; звернення до Віденської конференції; статтю Василя Барладяну про введення християнства в Україні; статтю о. Михайла Гаврилова, що відповідає, на полеміку проти Української Католицької Церкви в „Ізвестіях", підготовлений виступ Івана Геля для міжнародного семінару про людські права в Москві, до якого власті не допустили української делегації; статтю Василя Січка, що зібрав факти вандалізму в Карпатах і описав нищення українських католицьких церков.

Опісля йде рубрика „Вісті з парафій", де поміщені факти переслідування вірних та священиків при відправах в Калинівці, Бучачі, Грушеві, в Братківцях, Старяві. Існує також рубрика „Подяка за пожертви": люди складають гроші на цілі Церкви, але також на допомогу українським політв'язням. А мирянки беруть на себе великі труднощі, щоб завезти до Москви листи з підписами.

У Львові вперше за 40 років виводили гагілки

„Благослови мати / Весну зустрічати, / Весну зустрічати, / Зиму провожати! /". — так співала українська молодь Львова, виводячи вперше після 40 років гагілки у місяці квітні у Шевченківському гаї, про що писала „Свобода" з 13-го травня ц.р.. Тексти до гагілок були видані окремою брошурою.

У СВІТІ

ПЕРША РУНДА парляментарних виборів у Франції, яка відбулася в неділю, 5-го червня ц.р., закінчилася скромною перемогою, яка надіялась на значно більшу перемогу. На листу соціялістів голосували 39 відсотків виброців, за коаліційними консервативними партіями і партіями центру віддали голоси 41 відсотків, досить успішно вийшли комуністи, здобувши 10,9 відсотків голосів. Вже здобули мандати в першій рунді голосування колишній прем'єр-міністер і посадник Парижу Жак Шірак, отримавши 58 відсотків усіх голосів, і колишній президент Валєрі Жіскар д'Естейн.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц, відвідуючи недавно Сирію, поінформував тамошнього президента Гафеза ель-Ассада про вершинні розмови в Москві і довше говорив з ним про ситуацію на Близькому Сході, головно про полагодженя конфлікту між арабським населенням на західньому березі ріки Йордан і у смузі Ґази та Ізраїлем, закінчення яких може наступити тільки при спільних зусиллях зацікавлених країн. Крім Сирії Дж. Шулц відвідав ще Ізраїль, Єгипет і Йорданію. Згідно з оцінкою газети „Ню Йорк Таймс", тим разом державний секретар ЗСА був більш рішучий, зокрема у переговорах з представниками Ізраїля і навіть критично висловився на адресу прем'єр-міністра Їцака Шаміра, становище якого до цієї конфліктної ситуації є більше, як дивним.

В ПЕКІНІ, КИТАЙСЬКА Народна Республіка, відбулась чисельна демонстрація студентської молоді. Причиною до демонстрації стало вбивство студента Кай Жіфена, якого вбили правдоподібно підіслані державною службою особи, за те, що він мобілізував студенську молодь до боротьби за поширення академічної свободи в КНР. Пекінські студенти цілком не скривали характеру демонстрації, яка була звернена не тільки проти місцевої влади в Пекіні, але також центрального уряду і Комуністичної партії Китаю. Студенти несли виписані ними транспаранти з вимогою привернути права людини, домагалися „заплати за кровний довг", „справедливости". Вони також вимагали докладного урядового слідства вбивства студента.

В АМЕРИЦІ

У МІСЦЕВОСТІ КОСТА МЕЗА в Каліфорнії федеральні інспектори проголосили ліквідацію та закриття двох ощадностево-позичкових установ. Ліквідація цих двох установ є коштовним кроком для Федеральної ощадностево-позичкової обезпеченевої корпорації, яка мусить виплатити членам тих установ 1.35 біл. дол.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ в справах розвідки перевірить закиди в сторону Центральної Розвідчої Агенції, яка нібито вишколювала вояків Гондурасу в тортуруванні цивільних людей. Таку заяву зробив голова цієї комісії, сенатор Дейвид Борен, демократ з Оклагоми, у відповідь на статтю, що появилася в неділю, 5-го червня ц.р., у „Ню Йорк Таймс". Стаття появилася, як твердить автор Стівен Енґелберґ, на базі зізнань колишнього гондураського військовика, що якраз був одним із тих вишколюваних.

ЗГІДНО ІЗ СТАТИСТИЧНИМИ даними Департаменту транспортації, летунські лінії країни втішаються багато кращою репутацією у виконанні своїх обов'язків, а тим самим і меншим числом зажалень від клієнтів. Базуючись на тих же даних, в травні ц.р. було на 36 відсотків менше зажалень, як в тому місяці минулого року.

КОМІСІЯ В СПРАВАХ етики Палати Репрезентантів застановляється над тим чи скликати наради для розгляду справи неестетичної поведінки спікера Палати Репрезентантів Джима Райта. Причиною цього є заява його колишнього асистента Меттю Коссолотто, який сказав, що він редагував книжку Дж. Райта, працюючи як державний урядник і брав нормальну платню.

ТРИ ЗАЛІЗНИЧНІ ВАГОНИ, які везли до місцевости Горкій в СССР приблизно 120 тонн експльозивного матеріялу зірвались в повітря, вбивши на місці 68 осіб і спричинили чимало матеріяльних шкід на обширі майже двох миль. Під час сильного вибуху, який був подібний до експльозії атомової бомби, поранень зазнало принаймні 230 осіб. Експльозія знищила 150 будинків і приблизно 600 родин залишились без даху над головою, згідно з повідомленням совєтського пресового агентства ТАСС. Покищо не встановлено причини експльозії і центральний уряд в Москві зарядив переведення докладного слідства в цій справі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year $40.00, 6 months — $22.00, 3 months $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

За свободу віри і релігії

Проголошена київським православним Митрополитом Філаретом готовість російської Православної Церкви переговорювати з Ватиканом про можливість леґалізації Української Католицької Церкви — це напевне наслідок минулотижневого перебування у Москві президента Роналда Реґена, який вказував на небувале у світі явище, що людям не дозволяється плекати той релігійний культ, як кому подобається. Останній недільний „Ню Йорк Таймс" також згадує, що це рішення підпорядкованої урядові російської Православної Церкви сталося „під сильним натиском закордону". Проте немає з чого занадто радіти, що Москва вже признала у принципі існування в підпіллі Української Католицької Церкви і в принципі признала можливість її леґалізації. Треба ставитися з найбільшим недовір'ям до всяких таких ніби „добродійних" і „демократичних" акцій Політбюра (бо Православна Церква в СССР залежна від Політбюра і від КҐБ), бо все що робить тамошня влада виключно для власної користи.

Пригадаймо, що у жовтні 1946 року большевики перевели у Львові трагікомедію із „собором" на якому „скасовано" Берестейську Унію. Виарештували й винищили всю ієрархію УКЦеркви, при чому пізніший Верховний Архиєпископ, Кардинал і Патріярх Йосиф, який перейшов до історії, як „Ісповідник Віри", чудом перетерпів 18 років заслання до ҐУЛаґу. Пішов натиск на священиків, щоби переходили на православ'я. Були випадки, що місцеві люди так любили свого священика, що самі просили його — піддатися тому натискові, коби тільки він залишився в даному селі. Але й були вірні, які воліли наразитися на переслідування і продовжували існування УКЦеркви в підпіллі. У згаданому минулонедільному числі „Ню Йорк Таймсу" подається навіть здогадні числа вірних українських католиків в підпіллі в УССР. Лондонська організація, яка займається статистикою усіх віровизнань у світі, подає число членів підпільної УКЦеркви в УССР на три мільйони, большевики твердять, що їх нема більше, як один мільйон, українська католицька ієрархія на Заході нараховує коло 5 мільйонів. Але в даному випадку чисельність визнавців УКЦеркви в Україні не є суттю проблеми.

Суттю проблеми є факт, що український народ поділений на православних і католиків. І не тільки Католицька Церква переслідувана та заборонена в Україні, але й Автокефальна Православна Церква. Собор у Києві 27-го жовтня 1921 року вибрав на свого Митрополита Василя Липківського. Коли у цьому самому році виарештували всю українську інтелектуальну верхівку і зфабрикували процес Спілки Визволення України — судили там теж Митрополита Василя Липківського. Його дальша доля невідома — нема даних, де й коли помер цей відданий Українській Автокефальній Церкві духовник-патріот. До речі: автором закону про автокефалію УПЦеркви ще за існування УНРеспубліки був Олександер Лотоцький, автор першорядних чотиритомових споминів „Сторінки минулого". Офіційно, советський уряд проголосив ліквідацію УПАвтокефальної Церкви 24-го січня 1930 року. Відновлено її вже поза межами України і теперішнім Митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі є Митрополит Української Православної Церкви в Америці Мстислав.

Якщо б теоретично прийняти, що советський уряд залеґалезує Українську Католицьку Церкву в Україні, то він ніколи не зробить цього у відношенні до Української Автокефальної Православної Церкви, бо він визнає, що православ'я в СССР може бути тільки російське, підпорядковане, як було за царату, політичній владі. Церква в Україні так само зрусифікована, як зрусифіковано шкільництво, наукові видання і найпершим русифікатором є яничар Шербицький, член Політбюра СССР.

У згаданій обширній статті „Ню Йорк Таймсу" яка починається на першій сторінці з переносом на дальші, висловлюється поважний сумнів у щирість та реальну можливість леґалізації Української Католицької Церкви. Але становище української спільноти в діяспорі є таке, що повинні бути залеґалізовані обидві заборонені там українські Церкви. Бо це тільки у „злющій імперії" можливо, щоб силувати людей належати до Церкви, яка колись за царату підлягала „Прокуророві священного синода", що його призначив уряд, і тепер Митрополит Пімен у Москві є підчинений владі маріонеток, одному із засобів русифікації.

Анна Білик

КИЇВСЬКІ БРЕЖНЄВІСТИ І ГЛАСНІСТЬ

Київ увійшов в історію, як столиця могутньої Київської Руси, яку саме нинішнього року світ згадує у зв'язку з 1000-літтям хрищення України. В XVII столітті Київ став відомий, як столиця Козацької Республіки, а 1917 року тут було проголошено першу Народну Республіку. Та це було в минулому, а сьогодні за Київ треба червоніти — в ньому сидять і правлять неосталіністи, учні й товариші Брежнєва, які мов той, що тоне, хапаються за соломку, щоб урятувати своє упривілейоване життя — вони нападають на все, що відбувається не так, як вони завчили за Брежнєва.

Я хочу вказати на все частіші, мовляв, демократичні напади на неофіційні об'єднання, зокрема на Український Культурологічний Клюб. (УКК) 12-го травня нинішнього року якийсь там Дмитренко опублікував в газеті „Радянська Україна" статтю „Чого прагнуть „панове"?" Коли я читала цей пасквіль, то не знала, чи плакати, чи сміятись. Дмитренко, якщо сам писав статтю, повинен був би бути грамотною людиною, а тим часом висловлюється не те, безграмотно, а то й безхарактерно. Пише він в стилі, відомому з сумної доби сталінізму й недавнього брежнєвізму.

Йдеться, мовляв, про спробу аналітичним способом розбити безідейну ідею Українського Культурологічного Клюбу. Щоб не сумніватися в аналізії, то Дмитренко напочатку наводить цитату з програми УКК, де мовиться про ставлення до української культури. Саме тут Дмитренко себе зрадив, тобто прозрадив мету своєї довжелезної статті. Звичайно, йдеться про Український Культурологічний Клюб то й не дивно у своїй програмі Клюб спрямовує свою увагу на українську культуру. В тому то й біда, що українську, чому саме українську?

В атмосфері гласности й перебудови важко УКК закинути щось суттєве, тому Дмитренко, а через нього й газета „Радянська Україна", оскільки Дмитренко наведений, як кореспондент газети вдаються до примітивізму сталінського ідеолога 30-их років. Дмитренко, як сам він каже, „вичитав між рядками" програми „антирадянщиків". Він пише: „Як бачите, тут на всі лади повторюється „українська культура", „українська література". Просто українська і квит! І жодного разу — в контексті з визначенням „соціялістична", „радянська". Дмитренко, очевидячки, як васаль сталінсько-брежнєвської ідеології, яка вороже ставилась до національної політики, забув, що сам живе на цій старій українській землі, яка пережила середньовіччя, феодалізм, капіталізм і сталінській соціялізм! Він забув, що українська культура існує довше ніж будь-яка влада тут існувала й існує. Українська культура й література — це процес і результат сьогодні вже 1000-літньої історії і ярлики „соціялістична", „радянська" її не прикрашають, скоріш стверджують убогість її стану й розвитку за останніх 70 років.

Про те, що українська мова націоналістична приходиться чути навіть сьогодні і то й в столиці України. Та це Дмитренка не болить, він бажає, щоб цей ярлик „націоналістична" ще й до культури причепити — тоді вже українцям нічого не залишиться, про це мріяв вже його вчитель Брежнєв. Дмитренко не визначає, що таке українська соціялістична культура, в чому полягає совєтська культура. Можливо, що він мав на увазі складові риси соціялістичного й совєтського алкоголізму, хабарництва, соціялістичного підкупництва, або совєтських привілеїв панівної партії. Про це можна лише догадуватись, оскільки Дмитренко чомусь про ці риси культури промовчав.

Стаття Дмитренка появилась в „Радянській Україні" саме в часі коли генеральний секретар Горбачов наголошує думку респектувати погляди інших, коли навіть голова Російської Православної Церкви зустрівся з атеїстичним першим секретарем — правда, це відбувається в Москві, а в Києві нащадки Брежнєва вирішили звести останній бій проти творчого думання.

Неслухняність Дмитренка щодо ґенсека Горбачова виявляється саме в закидах до Українського Культурологічного Клюбу, мовляв, він не вважав за обов'язкове для себе приймати марксистсько-ленінську ідеологію. Здоровий глузд підказує, що не потрібно ще одну ідеологічну організацію, щоб розхвалювати „великі" успіхи, щоб конкурувати в підкупництві. Хіба мало вже зазнала Україна лиха від існуючих ідеологічних організацій!? Хіба не на часі після 70 років послухати й іншу думку, зважити, чи вона розумна, чи придатна для народу!? Але ж ідеться про іншу думку, а іншої думки Дмитренко боїться.

Певно, Дмитренко не бачив фільму „Процес", який показало совєтське телебачення. Йдеться про процес проти так званих „ворогів народу", коли Вишенський заступав єдину думку Сталіна й невинних людей, відданих революціонерів було страчено. Чи й це належить до соціялістичної культури, чи совєтської культури

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Хвилююча виставка українських дерев'яних церков

Ось тут ще одна барвиста і цінна квітка в багатий вінець ювілею 1000-ліття Християнства в Україні. Оцю численну виставку через поспіх улаштування і коротесеньке тривання, можна назвати ефемерною; вона бо, на жаль, проіснувала тільки чотири дні. Відбулась вона в ґалерії ОМУА, від 8-го — 11-го травня ц.р. Талановитим автором приманливих картин є зовсім невідомий нам Олександер Хиляк із Варшави. Він із походження лемко, із священичого родоводу, уродженець чудової Криниці. Вже змалку захоплювала його краса побудови наших, передусім, лемківських церков. Тому студіював він архітектуру і є сьогодні інженером. Опісля здобув ще і титул доктора в Варшавській політехніці. Там же він викладає на відділі архітектури і працює теж, як проєктодавець нових, чи перебудови старих, церков. Крім лемківських церков, Хиляк змальовує їхні села чи присілки. Бере участь теж успішно в малярських виставках.

Скульптор Михайло Черешньовський відкрив коротко виставку, а потім сказав дещо про себе і сам автор 130-ох картин. Не сумніваємось, що О. Хиляк є здібним інженером, проте я зразу мусів заявити йому, що для мене він є радше мистецько-малярська індивідуальність. Бож його виставка, головно лемківських церков, це, мабуть, найкраща виставка з цієї ділянки, яку ми тут будь-коли мали. Що рідкісно цікаве і притягаюче в картинах Хиляка, це різноманітність підходу до зображення саме цих оригінальних, прекрасних пам'ятників нашого народу та його релігійної культури.

До особливо переконливого схоплення краси тих церков допоміжною є його техніка розмалюнку, що відзначається різноманітністю та постійною зміною представлення. Це може бути туш, акварела, крейдка, пастеля чи знову вугіль, олівець, перо та пензель або частенько і мішана техніка тощо. Його картини мають характер графічних, мистецьких творів, виконаних із тонким смаком і любов'ю справжнього мистця, який глибоко відчуває і сам переживає цю красу та передає її глядачеві. Якже догідно і повчаючо, що в програмці виставки знайдено не тільки назви церков і місцевостей, але і роки їх побудови, а до цього ще і техніу виконання картин.

Крім головної теми лемківських церков, знаходимо на цій виставці з приємністю і групи перемиських, сяніцьких, устрицьких церков, дещо з Львівщини (Бусовисько), з Гуцульщини (Ворохта), з Волині (Володимир Волинський), з Поділля (Кам'янець Подільський), чи навіть із Підляшшя (церква в Теребіні з XУІІ ст.). Вкінці київську св. Софію з 1053 року, Печерську лавру, Видубицький монастир та пам'ятник св. Володимира Великого. Отже маємо тут перегляд церков всієї України. Само собою, що не всі вони, головно останні дерев'яні.

Очевидно, що Лемківщина чисельністю своїх церков на цій виставці горою і ми подивляємо їх від отих, уцілілих ще, найстарших до новіших. Одні з них сьогодні вже і не існують, інші перевезені в інші місцевости, треті з браку потрібної опіки, по нелюдському виселенню лемків, розпадаються, хоча вони нібито і під польською, державною опікою.

Кожна з цих церков цікава дуже не тільки своєю архітектурою, але і своїм мистецьким змалюванням О. Хиляка. Оригінальна і славна — це їхня трибанність, де, як відомо, найвища баня знаходиться над бабинцем, нижча над середньою частиною, а найнижча над вівтарною частиною побудови церкви. Прикладом може послужити хоч би церква св. Якова в Поворозниках, з 1861 року чи церква в Ріпках з 1759 року або і церква в Лелюхові з 1861 року, передані бездоганно крейдкою. Церкву св. Івана Богослова в Мушинці з XУІІ сторіччя маємо знаменито закарбовану пером. Церква св. Димитрія у Снітниці з 1755 року схоплена блискучо пастелями. Церква пресв. Богородиці в Рівні (Устрики Долішні) з 1972 року представлена вуглем і крейдкою.

Цісі, пребагатої у почування і враження виставки не можна оглянути задовільно за один раз. Її треба подивляти принаймні двічі. Однак через нашвидкоруч построєння її, майже без попередньої реклями і короткий час її тривання, незвичайна виставка не могла притягнути належної кількости глядачів. І хоч ціни картин були виімково приступні, однак із-за браку людей продажа не могла бути імпонуючою. З такою рідкісною виставкою О. Хиляк повинен приїхати іншим разом і надовше.

ФІРМА, РАКЕТИ ЯКОЇ спричинили катастрофу міжнародного корабля „Челленджер" перестає їх продукувати. Віцепрезидент фірми Мортон Тайокол, Ю. Елвин Ґаррісон заявив кореспондентам засобів масової інформації, що його фірма не буде брати участи у пропонуванні коштів за новий контракт для продукування міжпростірних ракет, але робитиме зусилля поліпшити ракети. Як причину такого рішення фірми, Ю.Е. Ґаррісон подав обов'язок перед майбутніми поколіннями міжпростірних дослідників.

Мирон Федорів

ДОМИ ДЛЯ СТАРШИХ — „ВОЗНЕСІННЯ" І і ІІ

Ще в 1979 році перечитав я оголошення в „Америці", що при митрополичій катедрі в Філядельфії викінчується уже другий будинок на 10 поверхів і знову з 14-ма помешканнями для старших віком (від 62 року життя) з усякими вигодами й на дуже вигідних умовинах. Це мене тоді дуже зацікавило й, щоб наочно переконатись скільки в цьому правди, я вибрався аж з Денверу (у Кольорадо) до Філядельфії, де, оглянувши ці апартаментові доми й переговоривши про все в бюрі із людьми, я прийшов до переконання, що для старших віком людей нема нічого більш ідеального й безтурботного, як життя в таких домах, як „Вознесіння".

Люди в старшому віці все будуть мати багато клопотів у власних домах, живучи при своїй рідні чи дітях, і дійсного спокою не будуть мати до самої смерти. А такий правдивий спокій та безжурне життя у ширшому товаристві своїх людей, з різними домашніми вигодами й розвагами, може їм дати тільки життя в добре влаштованому й адміністративно зорганізованому домі, де кожний, маючи свій окремий апартамент, з такими уладженнями на місці, як: ресторан (добрий і дешевий), кафетерія, лікарська поміч, пральня, фризієрня, кімнати на зустрічі, розваги, відчити й імпрези, бібліотека, читальня, клюби і т. п., — може щасливо, бо зовсім безжурно доживали свого віку з окремою кулінарною й санітарною обслугою для тих, що цього вже потребують.

Таких домів імпозантних і приватних по 140 помешкань одно і двокімнатних є аж два, а чинші в них залежні від доходів мешканців домів. Тепер місто відновляють, відсередини, почавши, бо хотять Філядельфію зробити „лендмарком" у кращому стилі, а „Вознесіння" майже у центрі, з усякими комунікаційними вигодами. При домах „Вознесіння" час від часу організуються прогулянки автобусами в поблизькі гори, чи до недалекого моря, наприклад, до Вайлдвуду, де є прекрасна пляжа й де українці мають свої ресторани й мотелі, а найбільше їздять до Атлантик Сіті, щоб для розваги дещо „поґемблювати", чи походити прибережним дерев'яним тротуаром. Хто цікавиться громадським і культурним життям, може користати з Українського Освітньо Культурного Центру, де знайде своє середовища з питомою українською атмосферою, до якого тяготіє суспільно й культурно виховна людина, яка хоче жити не тільки тілом, але й духом і для якої як нема нічого свого, або замало свого, вона духово мучиться й умово завмирає.

Це все стало причиною, що й я, хоч любив гори й красу природи в Кольорадо, волів таки ширше своє середовище з кращим духовим кліматом. Тому треба було піти на компроміс і вибрати те, що таки цінніше й краще відносно особистих потреб та відчувань.

А українці в Філядельфії не то, що у більшій групі, але й незле зорганізовані, де українське життя проявляється у кожній ділянці: громадській, церковній, науковій і мистецькій. І тому, як хто замешкає у такому середовищі й таких ідеальних домах, як „Вознесіння", то що ж можна більше бажати в старшому віці, в теплій хаті зимою й охолодженій літом з постійною температурою, яку хто любить, — в домах, що розмістилися на двох скверблоках, серед чудового свого парку, з густо розсадженими деревами, кущами, живоплотами, хідниками, лавками, цвітниками й площею до проходів та паркувань. Чи все це не є принадою для тих, що хотять остаточно зазнати повного спочинку та спокою і втішатися всякими вигодами, яких старший вік так потребує. Тому краще прийти скоріше сюди й не чекати, коли вже вік зломить людину, щоб ще трохи нажитись товариським життям та налюбуватись красою домашнього довкілля.

Доми „Вознесіння" спонзорує Українська Католицька Митрополія, бажанням якої було і є, щоб було в них якнайбільше українців, бо з цією метою ці доми побудовані. Зголошення наших людей постійно впливають так, що група наших людей є дуже велика. Півбльоку, через дорогу, є наша імпозантна митрополича катедра, при якій є церковні організації й оживлене життя, особливо неділями, коли то по Службах Божих можна стрінутися зі своїми людьми коло катедри чи в парохіяльній кафетерії за кавою, сніданками, чи й повними обідами. Тому, хто вже на пенсії, а середовище для нього невідповідне, або пов'язане з труднощами й невигодами, то чому ж не може спробувати жити на іншому місці, де може почутися багато краще. Непрацюючого чейже ніщо не в'яже. Тому то заінтересовані й дбайливі про своє майбутнє безтурботне й вигідніше, нехай звернуться до адміністрації при „Вознесінії" по вичерпні інформації телефоном, чи й особисто сконтактуються з бюром домів на місці.

Адміністратором обох домів є Марійка Ганусей, з природним хистом до цього завдання — проворна й бистра, що вміє вийти цілою з усяких складних ситуацій та вміло в'язати кінці. Дбає про лад і порядок у домах та їхньому довкіллі. Докладає старань, щоб була добра кухня та мали вигоди й опіку старші віком.

У новішому. ІІ-му домі канцелярію зручно веде Євгенія Новаківська, спритна й у всьому зарадна, яка своїм питомим підходом до всіх жителів дому залагоджує всі їх потреби та поматірньому розв'язує всякі проблеми зовнішнього й внутрішнього порядку

Для заінтересованих адреса адміністрації „Вознесіння": Ascension Manor Inc., 911 North Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123; tel.: (215) 922-1116.

Богдан Цимбалістий

ҐРОМАДЯНСЬКА ПАСИВНІСТЬ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

III.

Якщо б серед наших молодших поколінь було більше зацікавлення станом нашої громади і американським політичним життям, вони могли б відограти важливу ролю в активізації американських українців у житті цієї країни. Дехто з них міг би, наприклад, основувати демократичні чи республіканські клюби, організувати віча з участю американських кандидатів до виборів, влаштовувати імпрези для збірки грошей на виборчу кампанію, вкінці, поробивши знайомства в американських політичних колах самому кандидувати, розраховуючи на підтримку зорганізованої ним політично української громади. На жаль, нема серед нас охочих сповнити таку ролю.

Так само мало осіб з молодших поколінь цікавиться діяльністю наших наукових, культурних, громадських чи з харитативних установ чи їх підтримує. Вони радше хочуть жити своїм приватним і професійним життям.

Тут насувається питання, де причина такої незацікавлености й нехоті до політичного життя в молодих українців. Вони ж вже не мають тих перепон, що мали їх батьки, як незнання мови та звичаїв нової країни, чи потреба зосереджувати всю увагу та енергію на влаштування свого особистого життя. Це є важливі питання, варті задуми й прилюдного обміркування. Така дискусія повинна б привести нас до більшого усвідомлення деяких рис нашої політичної культури, зокрема до зрозуміння причин політичної пасивности українського громадянства. Знаючи причини й симптоми, можна легше й скоріше їх позбуватися.

Політична культура „підданих"

Оця громадянська пасивність, нехіть до політики й втеча в приватне життя є наслідком нещасливої історії України, головно дуже довгого поневолення українського народу деспотичною владою.

Під владою абсолютного монарха колись, а тепер під довготривалою диктатурою, особи чи кліки, широкі маси громадян вважаються „підданими", яких трактується як недорозвинутих людей, які мовляв не вміють самостійно думати, не можуть мати своєї незалежної думки чи робити якісь рішення.

Широкі маси лишаються пасивні. Вся ініціятива, закони і рішення приходять згори, як укази. Громадяни відчувають, що вони не мають ніякої сили, щоб змінити це становище чи впливати на тих, що при владі. Вони можуть тільки очікувати, що про них подбають. Будь-які політичні зацікавлення, трактується, як загрозу і небезпеку для режиму. Тому таких відважних карається не раз дуже жорстоко. Габрієль Алмонд і Сидні Верба називають такий тип політичної культури „культурою підданих" (Gabriel A. Almond a Sidney Verba: „The Civic Culture", Princeton University. Press, Princeton N. Y. 1963)

Генрі Рассел Спенсер у своєму часто цитованому творі „Уряд і політика Італії" (1932) з'ясовує, як постала пасивна „фаталістична" постанова пересічного італійця. Як йому треба було рахуватися з тим, що буде землетрус, що вибухне вулкан, так він знав, що треба сподіватися приходу чужих династій, революцій, інвазій, тиранії і їх треба пережити. „Уряди міняються, а він (італієць) вміє собі особисто дати раду з ними, хитро, як можна найбільше, нагинаючи форми суспільного уладу для власної вигоди. Що з того, що соціялісти плянують рай, важливе, щоб вони дали йому змогу плекати свій городець. Якщо фашисти ненавидять соціялістів, хай вони воюють між собою в громадянській війні, які дві хмари зустрічаються і кидають на себе громи, важне, щоб вони залишили його в спокою". Така настанова італійця, на думку, Спенсера, означає також брак відповідального довір'я до політики. Це, — на думку політологів, — природний наслідок століть тираній, під якими одиниця не мала ніяких леґальних прав ані відповідальности. Коли умови під тиранією стають нестерпні, тоді люди хапають зброю і приходить до вуличних заворушень. Ніхто не шукає права у законах, ані не думає полагоджувати конфліктів дискусією та голосами більшости. Після такого бунту, не зважаючи на вислід збройного конфлікту, треба знову пристосуватися до переможця.

Цими рисами італійської ментальности політологи пояснюють нестабільність та хаотичність політичної системи в Італії.

Цей приклад Італії насуває аналогію до становища в Україні. Деспотичні російські царі, а тепер совєтська влада жорстоко карали й карають тих, що мають відвагу піднести голову, домагатися своїх прав, або критикувати існуючі порядки і рівночасно щедро нагороджуючи тих, що, підлабузнюючись і вирікаючись права мати свою думку, слухняно виконують їхні накази.

Спокуси особистих користей, підкупство й терор — це два головні засоби російської, а тепер совєтської імперіялістичної політики. Які політично психологічні наслідки витворює така система в громадян — підданих?

Одним з наслідків є зріст числа перевертнів, вислужників російської чи совєтської влади. „Заходи — писав М. Грушевський, — коло московської милостині для церков і манастирів, царського жалування для козацького війська були першим початком. За цим, по з'єднанні України з Москвою, пішли вислужування перед московським правительством для своєї приватної користи — для маєткових надбань, для жалування. „Це далі... „вся та невтомна охота до уряду, а особливо до жалування, яка всю інтелігенцію перетворила в одну масу кандидатів на царські посади, затопила Петербург хмарою землячків-поганців, описаних Шевченком у його 'Сні'. Так виростали покоління, які вважали, що зміст і завдання, життя, це служба, царська служба, щастя чоловіків — це вислужитися, найгірше нещастя — необачним учинком, нельояльністю хахломанством, чи українофільством, загородити собі дорогу до цього, зіпсувати свою службову карєру".

Продовження буде.

Праця над збірником „Рогатинська земля" продовжується

Редколегія збірника „Рогатинська земля" (зліва): Уляна Любович, Марія Голод, д-р Олег Кудрик.

Ось уже четвертий раз зібралася редколегія збірника „Рогатинська земля" на свої робочі сходини. Ці сходини тривали від 18-го до 23-го квітня, отже повних 6 днів, і відбувалися в Ню Йорку, в гостинному приміщенні Союзу Українок Америки на 2-ій авеню. Присутні були гол. редактор Уляна Любович, д-р Олег Кудрик — голова товариства Рогатинців і координатор видання, та Марія Голод. Протягом цього часу редколегія переглянула і впорядкувала всі надіслані дотепер матеріяли до збірника, поділивши їх на відповідні розділи-групи та встановивши порядок їхнього місця у книжці. Третина матеріялів уже набрана і приготована до друку, друга третина поправлена і віддана до набору. Над третьою працюють члени редколегії. Є декілька замовлених статтей, які покищо неготові, над ними працюють спеціялісти, як ось етнографія, назовництво, говори і мапи. До деяких готових вже есеїв-статтей підібрано відповідні фотографії чи факсіміле документів, які нам вдалося роздобути. Маємо вже готовий герб Рогатина — на синьому полі золотий ріг: цей герб помістимо у правдивих барвах. Маємо в пляні, якщо вистане нам фондів, чи радше якщо найдуться фундатори-меценати, видрукувати теж у повних барвах портрет Роксоляни, її вишивану хусточку, платочок, та репродукції картин (хоч по одній!) чотирьох мистців малярів, уродженців Рогатинської землі, а саме: Юліяна Панькевича, Володимира Баляса, Юліяна Крайківського та Ірини Величковської-Шухевеч. Така кольорова вкладка до нашого збірника буде не тільки небуденною прикрасою книжки, але й доказом нашої пошани до славних земляків! Небагато землprojецтв може такими особами похвалитися! Маємо надію, що наші земляки допоможуть нам цей плян здійснити. Редколегія працювала пересічно по 12 годин денно, крім того ще брали ми зі собою коректу, над якою сиділи майже щодня поза північ. Наші гостинні господарі турбувалися нами та подивляли наше завзяття.

В рамках нашого робочого тижня їздили ми до друкарні „Компюторпрінт" у Кліфтоні, щоб остаточно домовитися про подробиці друку, якість і кольор обкладинки, реченці віддачі останніх статтей і тим подібні конечні справи, зв'язані з продукцією такої великої книги. Власник друкарні Богдан Чайківський мав для нас багато терпеливості, вияснив багато питань та ще й погостив нас усіх обідом. Треба зазначити, що наш головний скарбник Ярослав Пастушенко возив нашу колегію своїм автом, чим нам дуже полегшив працю.

У суботу, 23-го квітня, в ранніх годинах відбулося ще засідання Центрального Комітету, в якому, окрім членів редколегії, брали участь д-р Роман Бабюк (конт. комісія), інж. Мирослав Шмігель — заступник голови, Володимир Мелько — секретар, Ярослав Пастушенко — скарбник, Соня Лялька-Бісик — член, Леся Угрин-Салик — член. Сходинами проводив голова д-р Олег Кудрик. У діловому звіті секретаря почули ми докладне з'ясування стану редагування від гол. редактора Уляни Любович. З черги відбулася дискусія над її звідомленням, вирішено конечні справи, з яких однією була й справа невідклично потрібного видання другої частини збірника, де знайдуть місце обширніші есеї про деякі місцевості, додаткові матеріяли, звіти зі сходин управи, звідомлення з відбутих з'їздів, касові зіставлення і т. п. Для збірника потрібний є короткий зміст англійською мовою, бо цього вимагає і дослідницька якість самої книжки, і Наукове Товариство ім. Шевченка, яке уділяє нам свого знаку. Отже, видавати другу частину прямо необхідно. Ця конечність додає нам відваги і охоти ще раз звернутися до наших земляків: дуже просимо Вас, дорогі наші земляки, підтримайте нас у нашій праці, допоможіть видати збірник в найкращому вигляді! Ставайте фундаторами-меценатами! Редколегія працює ревно й щиро, але потрібні нам ще фонди на успішне видання збірника у двох частинах! Просимо не оставляти нас на півдорозі!

Спеціяльна подяка від редколегії належить нашому скарбникові Ярославові Пастушенкові, котрий піклувався нами, знайшов приміщення, возив нас, і ще й гостив.

М. Г.

ПОДЯКА

Висловлюю щиру подяку

д-рові Василеві Салякові

за привернення мене до здоров'я та за лікарську опіку в шпиталі.

Д-рові Романові Дикому,
д-рові Романові Дикому мол.,
д-рові Ярославові Яримовичу

за лікарську опіку під час мого побуту у шпиталі.

КАТЕРИНА ПАК з Родиною

УКРАЇНЦІ З ГРЕКАМИ СВЯТКУВАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

восові за його участь у відправі Молебня і за його прихильне ставлення до українців у так важній історичній хвилині цих святкувань. Він подав історичний розвиток Христової Церкви в Україні, яка взяла свій початок у Греції. Він згадав, що найкращою церквою в Европі є собор св. Софії в Києві, яку комуністи переміняли на музей.

Владика Антоній говорив про велике значення святкувань 1000-ліття Хрищення України і прив'язання українського народу до своєї рідної віри. За вірність Христовій Церкві, наш нарід був і є переслідуваний.

Єпископ Ісая говорив про святих Володимира Великого і Ольгу, які запровадили християнство в Україні.

Представники Метрополітального і Крайового Комітетів Тисячоліття Християнства України: Слава Рубель, адв. Роман Гуглевич, д-р Юрій Солтис, інж. Ярослав Вишневський у пластовій уніформі, представники громадсько-політичних організацій Метрополітального Ню Йорку і миряни обох Церков взяли чисельну участь у спільному Молебні в намірені українського народу. Співав хор церкви Всіх Святих, парохом якої є о. протопресвітер Іван Ткачук.

На прийнятті в УІА: Владика Всеволод в товаристві (зліва) д-ра Ю. Солтиса, В. Вишневського, о. І. Ткачука, адв. Р. Гуглевича, С. Рубель і В. Баранецького.

Спільним „Боже Великий" закінчено це відзначення Тисячоліття Хрищення України.

Можна було зауважити, що більшість у катедрі св. Трійці становили вірні УК-Церкви.

Після Молебня відбулося прийняття в Українському Інституті Америки, участь в якому взяли: Владика Всеволод, о. протопресвітер І. Ткачук, мгр Володимир Баранецький, директор УІА, члени Комітету 1000-ліття Християнства в Україні й ряд представників українських організацій Ню Йорку. Вони мали нагоду обмінятися думками про величаві святкування 1000-ліття Христової Церкви в Україні, які відбуваються у вільному світі.

Українка інформує про Великий голод

Д. Дужа виступає на конференції.

На річній конференції Мишиґенської ради суспільних наук в Савтфільді, Миш., Дарія Дужа з Воррену доповідала на двох сесіях цієї конференції на тему: „Український терор-голод; вивчення сталінського комунізму".

На цю конференцію з'їзджається біля 1000 вчителів історії та суспільних наук з цілого стейту й тому використання такого форуму для обзнайомлення з темою української трагедії було дуже розумним і вдалим потягненням. Доповідаючи, Д. Дужа вживала заразом й різнородний інформативний матеріял для підсилення передачі та засвоєння слухачами її теми, включно з книжками Роберта Конквеста „Жнива смутку" і д-ра Мирона Куропася „Великий голод в Україні: невідомий голокост".

Д. Дужа поінформувала присутніх про працю УНІГУ, де удокументовується точні та правдиві інформації про Україну. Свою доповідь Д. Дужа поділила на п'ять частин: 1) коротка географія України, 2) огляд історичних подій, які спричинилися до голоду, 3) Голод 1932-33 років, 4) прикриття голоду в Україні совєтською, як також і західньою пресою та 5) спосіб навчання про голод в історично-суспільній програмі навчання. Вживаючи довідник виготовлений спеціяльно до її доповіді Ів Сумерай та уфундований Ярославом Дужим, вона вказала на його практичне примінення в середніх школах.

Говорячи про учнів середніх шкіл як майбутніх виборців, Д. Дужа сказала, що вони повинні знати точні історичні дані, щоб могти аналізувати самостійно причини таких подій, як голод і примінювати це до інших, як Камбоджа, Етіопія чи Афганістан". Учасникам конференції дано можливість набути третій том із „Серії людських прав: переслідування і ґеноциди", виданих департаментом освіти нюйоркського стейту, де вміщено матеріяли про голод в Україні. На цій же конференції дискутувалося й про Державну комісію голоду, якою керує д-р Джеймс Мейс та про можливості розповсюдження зібраних комісією матеріялів серед американського суспільства.

Треба з подивом признати, що Д. Дужа, при всіх своїх обов'язках дружини, мами, студентки та учительки, зуміла їх получити, а при тому ще й конкретно обстояти українську справу на американському форумі.

РІЧНИЙ КОНЦЕРТ УМІ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 11-го червня ц.р., о год. 2:30 по полудні Український Музичний Інститут Америки влаштовує Річний концерт учнів нюйоркського відділу, кляси фортепіяну вчителів Т. Гринькова, Галі Мирошниченко-Кузьми, Р. Дурсо та Соні Шерег, і студентів сольо-співу кляси Лорейн Корсон. Концерт відбудеться в залі Визвольного Фронту 136 Друга авеню.

У Торонто відбулася Шевченківська конференція

Торонто (НТШ). — В неділю, 24-го квітня ц.р., відбулася тут наукова конференція, присвячена, як кожного року весною, патронові НТШ Тарасові Шевченкові. Рівночасно, тому що цей рік є ювілейним роком: 1000-ліття офіційного прийняття християнства князем Володимиром у Києві, конференція мала суто релігійну тематику. Конференція відбулася в приміщенні Інституту св. Володимира.

Відкрив конференцію голова НТШ у Канаді д-р Богдан Стебельський, а провадила програмою заступник голови д-р Олександра Копач.

В програмі конференції були виголошені три доповіді. Першу читав професор Торонтонського університету о. д-р Петро Біланюк на тему: „Скитські монахи і християнський Захід"; другу — мгр Василь Верига — „Політика совєтської влади відносно Церкви в часі голоду 1922 року" і третю — д-р Богдан Стебельський присвячену Шевченкові, п.з. „Християнський світогляд Тараса Шевченка".

Перший доповідач познайомив приявних, посилаючись на джерела, з історією українського народу в часах скитської держави, що була продовж століть у контактах із Східньоримською імперією, землі якої визначалися тією назвою теж і пізніше, коли християнство домінувало як офіційна віра на греко-римських землях, але теж і на південних окраїнах України із яких Церква Христова дістала визначних теоретиків — теологів та творців системи монашого життя. Спинився довше доповідач на трьох визначних постатях скитських монахів: Івана Касіяна із IV століття, Івана Аксентія з V століття та Діонісія Малого з VI століття. Ми привикли до фрази „Світло йде із Сходу", але можемо сміливо сказати, що й „Закон прийшов із Сходу". Власне ще в першій половині першого тисячоліття монах Касіян дав Заходові, а в тім усьому християнству, основи теологічних наук, якими користувалися римські папи-теоретики, а також Іван Авксентій та Діонисій Малий мали вплив на оформлення стилю монашого життя на Заході. Були це вчені монахи, високої особистої культури і моралі, що свобідно володіли грецькою, латинською та іншими мовами. Їхня праця свідчить про нашу участь у формуванні християнської Церкви далеко раніше, як ми це відмічуємо у святкуваннях 1000-річчя. Доповідь мгра В. Вериги концентрувалася над темою грабунку церковних скарбів під претекстом допомоги голодуючим, які в тому часі такої допомоги потребували. Тому що за офіційними даними голод був на Поволжі, хоч у меншій мірі був теж і в Україні, з України вивозили коштовності наших церков. Тоді ограблено з найстарших пам'яток мистецтва церкви Печерської Лаври у Києві та в інших містах. Золото, срібло та діяманти рахували на пуди, кілограми і карати, продавали їх за кордон, а доброю валютою ширили большевицьку пропаганду, не дбаючи зовсім про долю голодуючих. Формально совєтська влада вела розмови з патріярхом Тихоном, створювала тиск на зміст його доручень церковним чинникам; рівночасно тероризувала священиків і вірних, тисячі яких понесли смерть, тюрми і заслання.

В третій доповіді д-р Стебельський проаналізував три аспекти: українську мову, перетканy зверненнями до Бога, в яких віддзеркалена пошана, любов і віра у силу Божу, та призначення долі, як волі Божої, що свідчить про велику релігійність українського народу; вживання тієї мови у творах Шевченка, прозових, поетичних, в „журналі" та в листуванні; Шевченків світогляд віруючого християнина, як поета, у його творах зверненнях до своєї нації і його місії „апостола правди і науки", що поставив своє слово на сторожі нації.

Знеславлювання Шевченка, що в останніх десятиліттях з різних сторін поширюються у формі епітетів — „матеріяліста", „атеїста", „анархіста" та „шамана", заперечують його твори, коли не цитувати тільки вирвані з контексту слова, а вслухатися у повний текст творів. Пророцтва великих людей, пророків а навіть Христа, коли вони протестують проти зла, виступають проти фарисейства, все дають нагоду фарисеям не лише їх знеславлювати, але й розпинати.

Д-р О. Копач, після закінчення конференції, подякувала учасникам — доповідачам і слухачам за участь.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Френк Карлуччі перебуває тепер у Японії, заприязненій із ЗСА державі на Далекому Сході. Головною його ціллю є переконати японський уряд, що він повинен стисліше контролювати експорт товарів до Совєтського Союзу й інших комуністичних держав японськими компаніями. Дуже часто, здавалося б з „невинним" товаром до СССР попадають модерні компютори, які можна пристосувати для військових цілей, та інша технологія, яку Москва завжди купувала не тільки від продуцентів, але також через других і третіх посередників. Генеральний секретар Міхаїл Горбачов не різниться в цьому відношенні від своїх попередників. Зрештою його ціллю є змодернізувати совєтську індустрію і тому не треба дивуватися, що совєтські торговельні місії облягають дослівно японські, західньонімецькі і американські компанії. „Але ми мусимо дивитися на задні колеса", — заявив Карлуччі, бо ситуація завтра може радикально змінитися і Захід опиниться у незручній ситуації.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Едуард А. Шеварднадзе зустрінеться незабаром з прем'єр-міністром Ізраїля Їцаком Шаміром в Ню Йорку, — заявили рівночасно ізраїльські і совєтські дипломати. Метою такої зустрічі є в першу чергу відновлення дипломатичних зв'язків між обидвома країнами, перерваних в 1967 році, під час ізраїльсько-арабської війни. Ї. Шамір заявив кореспондентам, що започаткований совєтсько-ізраїльський діялог може стати початком відновлення співпраці. Він також вказує на змінливість совєтської політики на Близькому Сході. Досі всякі зв'язки між Єрусалимом і Москвою велися за посередництвом міністра закордонних справ Ізраїля Шимона Переза, який веде більш помірковану політику у справі полагодження ізраїльсько-арабського конфлікту.

Українська Вільна Академія Наук у США

висловлює своє глибоке співчуття

дочці ОКСАНІ, синові ЮРІЄВІ та їх родинам

з приводу тяжкої втрати — смерти матері

ЗІНИ МАЦИК,

зразкової громадянки, яка довгі роки фінансово підтримувала УВАН, інші наукові та національно-громадські установи.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УВАН

Українська Вільна Академія Наук

висловлює щире та глибоке співчуття

інж. Зиновію Туркалові та його дітям з родинами,

яких осиротила дружина і мати

ВАЛЕНТИНА ТУРКАЛО

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

27-го травня 1988 року на похороні засмучені друзі склали в її світлу пам'ять пожертви на видавничі цілі УВАН.

Д-р Н. Теребус-Кмета — 100 дол.

По 50 дол. — Л. та В. Андрієвські, Е. Бутко, Н. та Я. Федуняк, д-р М. Ярославська.

По 25 дол.: В. Бакало, А. Калаґномос, Г. та К. Компаретто, І. та Ю. Кобзяр, О. Марченко, Н. та П. Масний, З. та М. Миськів, Д. та І. Поліщук, Т. Семчишин, А. та В. Черкасій.

По 20 дол.: О. Бражник, В. Дорожинська, М. та Ю. Зеленські, П. Лиман, Н. та Д. Маттіаш, Л. Пахолюк, О. Радиш, Б. Сілецький, Г. Скуліч, Д. Тромса.

По 15 дол.: о. Володимир Базилевський, Б. Козачинський, Н. та О. Павленки.

По 10 дол.: П. Байбак, О. Бриньовська, Н. Домбров, Л. Журавель, Р. Куделя, Г. Кураєва, ген. М. Назаренко, П. Пасленко, Г. Пашковська, Д. Яременко та Чедвік — 5 дол.

Всім щира подяка від

УПРАВА УВАН

Велике Плем'я „Лісові Чорти"

з невимовним жалем і смутком повідомляє Фамілію та Пластову Родину, що дня 2-го червня 1988 р. в North Port, L.I., N.Y., відійшов на Вічну Ватру

пл. сен. керівництва

Петро Пясецький

Боярин Молодого Ада Арх. Пік

Горем опечаленій Родині Покійного складаємо наші глибокі вислови співчуття.

3-ій Курінь УПС і УСП „Лісові Чорти"

З великим смутком повідомляємо наше членство, що в дні 2-го червня 1988 року відійшов на Вічну Ватру

сл. п. пл. сен. кер.

Петро (Пік) Пясецький, ЛЧ

станичний Пластової Станиці в Ню Йорку в роках 1962-1963

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. у суботу, 4-го червня ц. р.

Станична Старшина Пластової Станиці в Ню Йорку

В глибокому смутку повідомляємо приятелів, товаришів і знайомих, що в ранніх годинах, дня 5-го травня 1988 р. відійшла у Вічність у Відні, Австрія на 66-му році життя

бл. п. д-р

МИРОСЛАВА А. ШЛЕМКЕВИЧ

начальна лікарка невропогічної клініки Марія-Терезієн Шлєссель у Відні.

ПОХОРОН відбувся дня 16-го травня 1988 р. на центральному віденському кладовищі.

СЛУЖБА БОЖА

за душу Покійної буде відслужена дня 12-го червня 1988 р. о годині 11:30 перед полуднем в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па. при Каюґа і 17-ій вул.

Згадаймо Покійну у наших молитвах.

ТОВАРИШКИ

Ще про святкування в Сакраменто

Стаття М. Домонтара („Свобода" з 20-го квітня ц.р.) про святкування Тисячоліття Хрищення України, що відбулося під час Фестивалю камелій у Сакраменто, Каліф., була дуже зворушливо написана, особливо опис ентузіястичних реакцій тисячів присутніх глядачів та жюрі, якими прийняли наш український макет (фловт) під час Паради камелій.

Але автор статті не подав деякі подробиці, які слід відмітити. Український макет не тільки виграв „Ґренд чіпстейкс 1988", третю нагороду Паради камелій за презентацію, але виграв ще одну чашу, перше місце за тему. Темою паради була „Свобода: Нехай довго вона цвіте" та жюрі відповідно до неї призначувало нагороди.

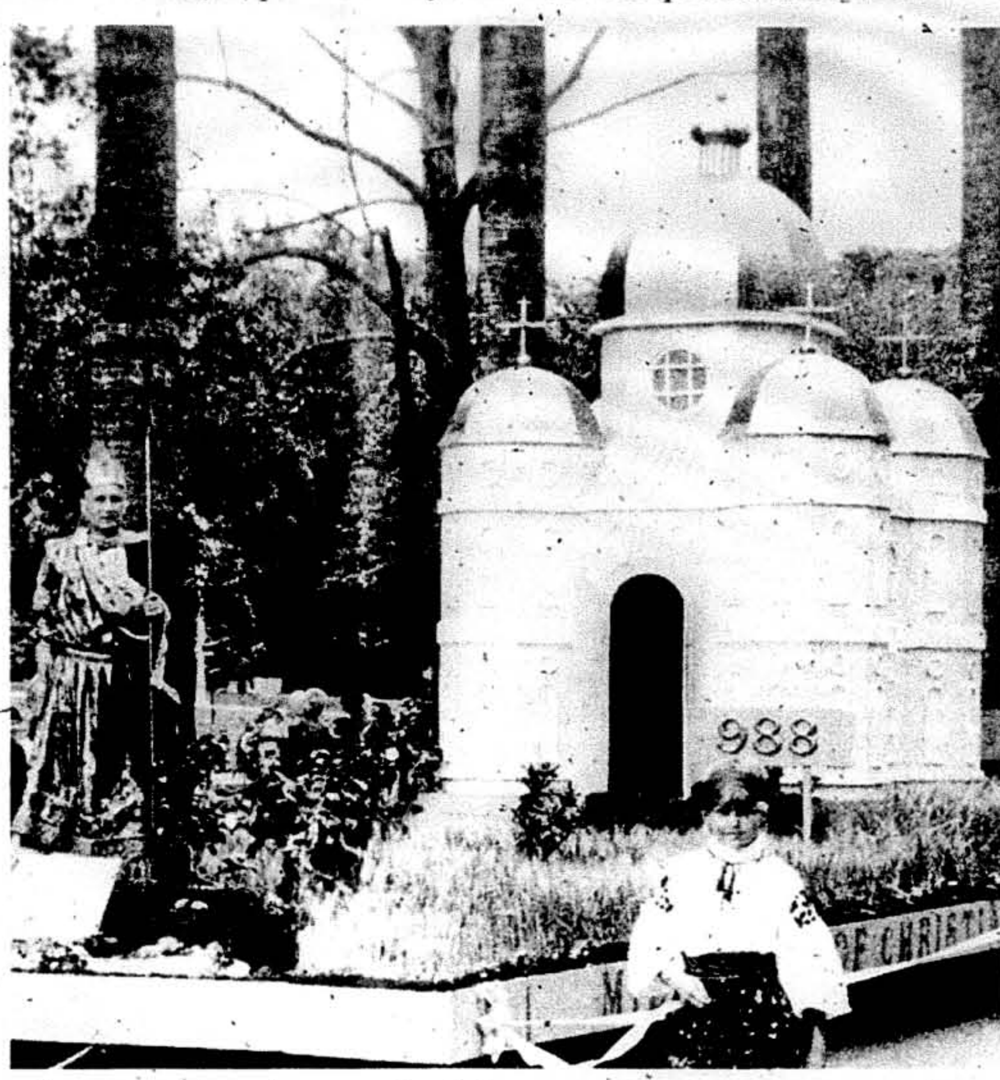
Наш макет Тисячоліття Християнства на Україні ілюстрував собою історію української християнської віри, її розвиток за часів Володимира Великого та її переслідування у XX сторіччі. Попереду макету стояв св. Володимир (Славко Сахно) із хрестом в руці. За ним золотоверхий собор, положений над синьою рікою та окружений ланами пшениці. Широко відчинені двері собору з побіч виразно написаною датою „988" репрезентували прийняття християнства Володимиром Великим у Києві. По другій, відворотній стороні собору, з датою „1988", двері були закриті та забиті навхрест дошками, символом знищення нашої Української Церкви комуністичним режимом. Побіч макету йшли в народних строях дівчата, як символ нашої будучности (Наталка Будрук, Софія Городиська, Зоряна Зубрицька, Мотря Макаревич, Христина Недажківська, Лариса і Христина Свансон, Наталка Столець, Ада і Нікі Строкон-Міллер, Оксана Черепенко, Наталка і Оксана Шавлач). Вони тримали в руках прикріплені до макету синьо-жовті ленти, зображуючи злуку сучасних поколінь з минулими.

У цей проєкт увійшло багато досвіду і надуми та бодай півроку інтенсивної, відданої праці. Як мистець і автор цього задуму, мені припадає не тільки обов'язок, але велика честь подякувати і дати заслужене признання усім тим, що своєю жертвенною співпрацею причинилися до так успішного здійснення мого проєкту.

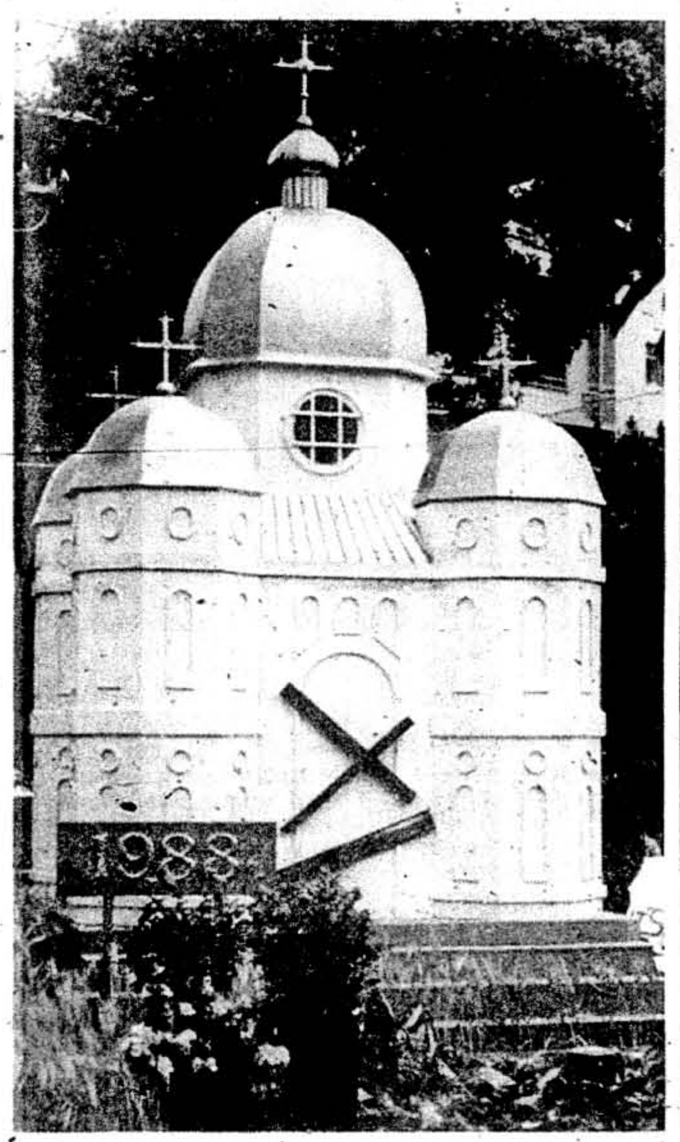
Виконавці макету: Лос Анджелес — плян підвоззя, ідея пшениці та ріки: архітект Тарас Козбур. Сан Франсіско — будова: Михайло Цар, Юрій Якубчик, Сергій Хрущ, Борис Ліщенко; підвоззя: Мирон Кочан; викінчення: Юрій і Діна Шулешко, Лідія Макаревич. Сакраменто — викінчення: Михайло Бюзик, Френк і Тері Бзик, Волтер Ґерлах, Алекс, Джоенн, Джеймі, Тарас і Михайло Качмар, Билл і Марта Маміка, Павло Маміка, д-р Роберт і Орися Міджлі. Стрій Володимира: Сан Франсіско - ідея, матеріял і викінчення: Лідія Обушкевич-Макаревич; виконання: Марія Татусь. Дорадники: Стефанія Меркело, Люба Волинець (Ню Йорк), Ірена Волосенно (озлобний матеріял), Оксана Сидорак. Хрест Володимира: Юрій Якубчик. Купертіно — хрести собору та корона Володимира: Ярослав і Стефанія Меркело.

Рівнож складаю сердешні гратуляції українській громаді міста Сакраменто, що спільними силами так величаво вив'язалася з дуже трудного завдання Фестивалю камелій. Докторові А. Накловичеві та ювілейному комітетові належиться велике признання за безупинний труд, пов'язаний зі всіми аспектами цих святкувань, а особливо за відвагу взятися до такого великого діла.

Марта Гірняк-Восвідка

Український макет, зліва С. Сахно в ролі Володимира Великого.

Закриті двері українських церков в Україні в 1988 році.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ БАРАН, член УНС Відд. 38-го ім. св. Миколая в Обирн, Н.Й., помер 2-го травня 1988 року на 68-му році життя. Нар. 4-го лютого 1920 року в Обирн, Н.Й. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Софію. Похорон відбувся 5-го травня 1988 року на цвинтарі св. Йосифа в Обирн, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Е. М. Ґузилак, секр.

ІЗИДОР ВАНДЖУРА, член УНС Відд. 131-го ім. А. Шептицького в Чикаго, Ілл., помер 25-го квітня 1988 року на 80-му році життя. Народився в Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Петронелю та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді та Україні. Похорон відбувся 28-го квітня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МИКОЛА ЯРЕМЕНКО, член УНС Відд. 131-го ім. А. Шептицького в Чикаго, Ілл, помер 9-го квітня 1988 року на 63-му році життя. Нар. 21-го травня 1924 року на Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишв у смутку дружину Луісу, сина Миколу та великий круг друзів. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Блумінгдейл, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

СЕРГІЙ ЄВСЕВСЬКИЙ, член УНС Відд. 424-го Т-ва „Герої Крут" у Філядельфії, Па., помер 15-го травня 1988 року на 74-му році життя. Нар. 1914 року в Хохвиці на Полтавщині, Україна. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Марію, доню Ганю з родиною, сина Юрія з родиною, сестру дружини Ніну Локасико та ближчих і дальших друзів. Похорон відбувся 18-го травня 1988 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Віталій Трипупенко, секр.

ВІЙСЬКОВИЙ ДИКТАТОР Парагваю ген. Альфредо Страсснер, виступаючи на форумі Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку, заявив Генеральній Асамблеї, що його країна користується повними демократичними свободами, а уряд дбає тільки про стабільність у країні і свободу для усіх громадян в рамках законів. Страсснер критикував міжнародну пресу за те, що вона безпідставно критикує державну систему в Парагваю, називаючи її „диктаторською". Він думає, що кореспонденти й політичні аналітики недостатньо поінформовані про справи у його країні.

У НЕДІЛЮ, 5-ГО ЧЕРВНЯ ц.р., дружина Гарвардського університету знову перемогла дружину Єйлського університету на довжину двох човнів у щорічних змаганнях веслування. Ці щорічні чотиримилеві перегони є традиційною частиною ривалізації між цими двома університетами вже впродовж 123 років. За останніх 26 років гарвардська дружина вийшла переможцем 22 рази, з них останні чотири роки підряд.

Київські...

(Закінчення зі стор. 2)

Дмитренка й це обходить. Він прагне одного — очорнити й знищити УКК. Тому в статті зазначено, що УКК офіційно не зареєстрований і він мало, що робить. Але чому на нього стільки звертати уваги на сторінках партійного органу?! Вже таки потрібно бути дуже обмеженим, чи тупим, щоб вважати читачів газети за дурнів. Якщо ви, Дмитренку, навчились читати між рядками, то, певно, здатні так читати й читачі „Радянської України" — для цього їм не потрібно брежневських вказівок. В цьому огляді не допоможе й тенденційна й примітивна критика керівників та членів УКК.

Я вже згадувала, що суттєво проти УКК Дмитренко не може виступити і закинути йому конкретну антисовєтську діяльність. У відчаї він не розібрав броду, то й поліз у воду — напав на „капіталістичну ідеологію". Яку? Та Дмитренко знає, де вона заховалася — у слово „пан". Саме слово „пан" відоме в Україні з сивої давнини. Самому Дмитренкові, певне, також відомо, що не кожного можна називати „товаришем". Слово „пан" загальноукраїнська форма звернення до незнайомих — його знають не лише на Україні, але й українські етнічні поселення в Румунії, Чехо-Словаччині, Польщі та Югославії. Не треба бути високоосвіченою людиною, щоб бачити невтральне звернення до інших людей у слові „пан".

І цілковито гротескно звучать слова Дмитренка, коли він заявляє: „ми живемо на Україні, Радянській Україні, де з панами й панством було покінчено, ще в роки боротьби за владу Рад — владу народу. Відтоді для всіх нас стала нормою інша форма звернення — 'товариш' і той високий соціяльний зміст, якийсь стоїть за ним". Оце й добрехався „товариш" Дмитренко! Якщо користатися його логікою і засуджувати слова, то слід би йому не забувати, що саме „товариші" чинили найбільші злочини на Україні, коли протягом 1932 та 1933 років було голодом замордовано одну чверть української людности. Що „товариші" засуджували „товаришів", розстрілювали й запроторювали в Сибір. Та ніхто сьогодні не буде вдаватись до примітивізму засуджувати слово „товариш" „товаришу" Дмитренко.

Назвав Дмитренко свою статтю „Відверта розмова". Як звичайно, до розмови потрібні хоч би двоє, бо інакше це монолог. Якщо редакція газети „Радянська Україна" керується принципами гласности, то вона, певно, надасть місце і членам УКК, що їх вона заторкує в статті, щоб довести читачеві „відверту розмову" на ділі. В протилежному разі монолог Дмитренка, кореспондента „Радянської України", залишається лише черговим нападом брежнєвських нащадків на Український Культурологічний Клюб, на іншу, вільну думку.